

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-LIĊEJ TAŻ-ŻGĦAR 2008
DIRETTORAT GĦAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Taqsim ta' l-Assessjar Edukattiv

IR-RABA' KLASSI

MALTI

HIN: Saghtejn

Isem: _____

Klassi: _____

ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wiegeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultat aħjar.

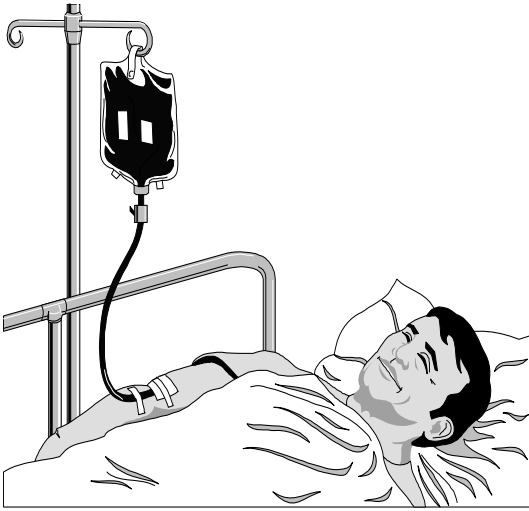
GĦALL-UŻU TA' L-GĦALLIEMA:

SKEMA TA' MARKI

Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Ġ	TOTAL
Marki	10	20	4	8	8	30	20	100
Marki ta' l-istudent/a								

KUMMENTI

Aqra s-silta li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

Tingiza żghira, ġest kbir

Hemm xi haġa isbah milli tkun ta' servizz għal haddieħor mingħajr ma dan jobbligak, u b'garanzija li bhala hlas, la qieghed tagħti mill-qalb, int se jkollok sodisfazzjon u kuntentizza interna? (*par. 1*)

L-importanti li fil-hajja wiehed jagħti iktar milli jiehu, għaliex iktar ma wiehed jagħti, ikbar is-sodisfazzjon. U iktar ma jingħata mill-qalb, ikbar il-kuntentizza. Dan huwa l-altruwiżmu li jwassal lill-bniedem jahseb f'haddieħor. Iktar u iktar jekk wiehed ikun lest li jagħti parti minnu nnifsu biex ikun ta' fejda għal haddieħor. Bhal meta wiehed iħalli partijiet minn ġismu biex, wara mewtu, jitgawdew minn xi proxxmu. (*par. 2*)

Jeżistu modi oħra fejn wiehed jista' jkun ta' servizz għal haddieħor. Hawn min jidhol fin-nar, kif inħobbu nġidu, biex jgħin lil għajru f'każ ta' xi diżgrazzja. Hawn min jikkuntenta ruħu billi jagħmel ġesti sempliċi lil xi hadd. Ġest mill-aktar nobbli hu dak ta' l-ġhoti tad-demmm. (*par. 3*)

Li wiehed jagħti d-demmm biex jintuza għas-servizz ta' haddieħor hu ġest li jonora lil min jagħmlu. Biżżejjed wiehed jiftakar li forsi dak id-demmm li jkun ta' jista' jsalva persuna jew persuni minn halq il-mewt. Iktar ma jiżdiedu d-diżgrazzji u iktar ma jsiru operazzjonijiet, iktar jiżdiedu t-talbiet għall-ġhoti tad-demmm. (*par. 4*)

Forsi tgħiduli li mhux kulhadd għandu l-kuraġġ li jmur fil-bank tad-demmm jew l-isptar biex volontarjament jagħti d-demmm għall-htigijiet ta' haddieħor. Imma bi ftit kuraġġ din il-problema tingħeleb, l-iktar jekk issib min jagħtik ftit inkoraġġiment. (*par. 5*)

Kull min iħossu f'saħħtu jista' jagħti d-demmm; imma jrid ikollu minn tmintax sa sittin sena. Ta' sbatax għandu jiehu l-permess tal-ġenituri. Imma kulhadd jista' jgħin f'din il-kawża. Min ma jistax jagħti d-demmm, jista' jinkoraġġixxi lil haddieħor. Meta tagħti d-demmm tagħti l-hajja! (*par. 6*)

(Addattament minn kitba ta' Ramona Portelli li dehret f' *Wotz up* ta' Settembru 2004)

A. FEHIM IT-TEST

(10 marki)

1. Liema minn dawn jista' jkun ukoll titlu addattat hafna ghas-silta? Aghmel sinjal tahtu.

Żjara f'bank tad-demmm; Naghtu d-demmm, naghtu l-hajja; Naghtu u niehdu. (marka)

2. Skond l-awtriċi tas-silta, x'jagħti sodisfazzjon u kuntentizza?

_____ (marka)

3. Xi jfisser l-altruwiżmu għall-awtriċi?

_____ (marka)

4. Fisser fi kliemk: *Li wieħed jagħti d-demmm biex jintuża għas-servizz ta' haddieħor hu ġest li jonora lil min jagħmlu.*

_____ (2 marki)

5. Meta tiżdied id-domanda għall-ġhoti tad-demmm?

_____ (marka)

6. Kif tista' tingheleb il-biża' li wieħed jagħti d-demmm?

_____ (marka)

7. Taħseb li l-awtriċi tas-silta hi konvinta li l-ġhoti tad-demmm hu ġest importanti? Xi jġieghlek taħseb hekk?

_____ (3 marki)

B. GHARFIEN IL-LINGWA

(20 marka)

GRAMMATIKA / MORFOLOĠIJA

1. Sib mis-silta: (3 marki)

i. verb trux minn paragrafu 3: _____

ii. verb irregolari minn paragrafu 6: _____

iii. partiċipju attiv minn paragrafu 1: _____

2. Imla l-vojt skond kif mitlub fit-tieni kolonna: (2 marki)

i.	L-ewwel forma tal-verb <i>jwassal</i> (par. 2)
ii.	Il-partiċipju passiv femminil ta' <i>tagħti</i> (par. 1)

3. Ikkopja 2 partiċelli minn din is-sentenza.

Hawn min jidhol fin-nar, kif inħobbu ngħidu, biex jgħin lil għajru f'każ ta' xi diżgrazzja. (par. 3)

_____ ; _____ (2 marki)

4. Kompli dawn it-tweġibiet.

i. *b'* (par. 1) hi taqsira tal-partiċella _____ .

ii. *mill-* (par. 1) hi magħmula minn _____ + _____ .

iii. *ftit* (par. 5) hu _____ ta' kwantita` . (3 marki)

ANALIŻI TESTWALI

5. *Imma kulhadd jista' jgħin f'din il-kawża. (par. 6)* Għalxiex qieghda tirreferi l-frazi b'sinjal taħtha?

_____ (marka)

LESSIKU / VOKABULARJU

6. Sib il-kelma mis-silta li tfisser:

i. *qadi* (par. 1) : _____

ii. *azzjoni* (par. 3) : _____

iii. *awtorizzazzjoni* (par. 6) : _____ (3 marki)

7. Agħti kelma bl-istess tifsira flok:

i. *kuntentizza* (par. 1) : _____

ii. *fejda* (par. 2) : _____

iii. *modi* (par. 3) : _____ (3 marki)

SINTASSI

8. Ikteb din is-sentenza mod ieħor mingħajr ma tbiddel it-tifsira tagħha.

Li wiehed jagħti d-demmi biex jintuża għas-servizz ta' haddieħor hu gest li jonora lil min jagħmlu.

Meta wiehed jagħti d-demmi _____

_____ (3 marki)

Ċ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI

(4 marki)

1. Komplli b'qawl mit-taqsim *Is-Sahħa*.

Bosta drabi napprezzaw kemm hija sabiha s-sahħa meta jkun tard wisq. Kif jghidu,

(2 marki)

2. Fisser l-idjoma miktuba bil-korsiv:

Kien b'sahħtu u qatt ma hass xejn. L-ahbar tal-marda *giet bħal sajjetta fil-bnazzi*.

(2 marki)

D. MALTI KOMUNIKATTIV

(8 marki)

Aghżel a **jew** b. Ikteb madwar **80** kelma.

- a. Ghadha kif twaqqfet l-*Għaqda Hbieb ma' Kulhadd* ta' Hal Muxi u int, bhala s-segretarju/a ta' l-għaqda, ser thejji r-regolamenti ta' shubija.

Jew

- b. Sthajjel li f'Hal Muxi hemm skola sekondarja. Iddeskrivi din l-iskola.

E. TIFTIX / TRAWWIM KULTURALI

(8 marki)

F'madwar **60** kelma, ikteb dwar sugġett mill-proġett *L-Oqsma ta' l-Gherf tal-Kultura Maltija* u qabblu ma' zminijietna.

F. LETTERATURA

(30 marka)

(i) ANESTESIJA / L-ISQAQ

(10 marki)

Wieġeb **a** jew **b**. Ikteb madwar **100** kelma.

a. It-tmiem tad-dramm *Anestesija* hu traġiku. Ikkummenta b'referenza għal xi episodji mid-dramm.

Jew

b. F' *L-Isqaq* naqraw dwar episodji koroh tal-ħajja. Ikkummenta b'referenza għal xi sitwazzjonijiet.

(ii) QAWSALLA – REFERENZA GHALL-KUNTEST

(8 marki)

Aqra sewwa din il-poeproża ta' Victor Fenech u wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

Iż-Żabra

Is-siġra tal-misraħ sa lbieraħ kienet tfakkarni fir-riti antiki tal-mara fertili qed tonghos hedlija fuq haġra godlija. Tfakkarni f'disinji ta' dell u ta' dija, ta' lwien fantasija. Tbenninni ġo nieqa ta' friegħi u friegħ, twennisni ġo wejla ta' wens u mistrieħ ...

Imbagħad ġewwa l-misraħ ilbieraħ, bi srieraq u sliem armati, ġew erba' pirati. U dritt marru hdejha u lbiesha ċarrtulha/qaċċtulha idejha, u xagħarha minn rasha, sa waslu sa nġasha. U s -siġra la tniffset, protesta la lissnet la karba t'uġiġħ.

U telqu l-pirati bis-srieraq u s-sliem. U s-siġra sserrata hallewha waħedha titnieħed fl-ispazju ta' misraħ li krieh.

U ġew filgħaxija l-ġhasafar u stagħġbu b'dil-herba qatigh, u whud minnhom bkew. U telqu hosbiena fuq ġwienah iċ-ċomb f'kenn iehor ifittxu dil-herba jinsew. U ruħi, tithenna mdorrija b'għanjiethom mis-siġra kennija, hassejtha sseħibhom f'titjir(a)gunija.

U baqa' ġo mohħi l-lejl kollu, bla friegħi bla weraq bla tjur u bla kenn, zokk ohxon ġo misraħ iqattar id-demm.

a) X'tip ta' tifikiriet iġġiblu lill-poeta s-siġra fil-misraħ qabel inżabret?

_____ (marka)

b) X'wassal biex dawn it-tifikiriet jinbidlu?

_____ (marka)

ċ) Sib personifikazzjoni mit-tieni strofa.

_____ (marka)

d) Aġti eżempju ta' rima mit-tieni strofa. _____ (marka)

e) Din ir-rima tissejjaħ: (i) imħallta ____; (ii) interna ____; (iii) imqabbza _____. (marka)

f) Għaliex din il-poepra taqiegħdet fit-taqsimha *Il-Protesta*? (3 marki)

(iii) QAWSALLA : KOMPONIMENT LETTERARJU (12-il marka)

Aġzel **wahda**. Ikteb madwar **150** kelma fuq karta separata.

a. Għal bosta kittieba, f'Malta, mhux kollox ward u zahar. Ikkummenta billi taġmel referenza għal xi kitbiet fit-taqsimha *Il-Protesta*.

Jew

b. Ir-rispett kollox fil-familja. Ikkummenta billi taġmel referenza għal xi kitbiet fit-taqsimha *Ir-Rispett fil-Familja*.

Ġ. KOMPONIMENT

(20 marka)

Aġzel **wiehed** u ikteb madwar **300** kelma fuq karta separata.

1. Meta darba kont marid/a.
2. Il-kwiet tal-kampanja.
3. Għajnuna lil vittmi ta' terremot.
4. Il-ġenerozita` taż-żgħażaġħ, verita` jew fantasija?
5. L-incidenti fid-dar jew fl-iskola – kemm aħna lesti għalihom?
6. Ejjew ngħożzu l-ilsien Malti.